

Innst. 194 L

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Prop. 73 L (2009-2010)

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i lov om merverdiavgift

Til Stortinget

Sammendrag

I løpet av sommeren og høsten 2009 ble det i enkelte EU-land rapportert om mulige tilfeller av merverdiavgiftssvindel ved handel med klimakvoter. Europol uttalte 9. desember 2009 at svindel knyttet til EUs kvotesystem (ETS) kan ha resultert i tap i nasjonale skattesystemer på om lag 5 mrd. euro. Flere land i EU har reagert på risikoen for svindel og varslet eller gjennomført endringer i sine merverdiavgiftssystemer for å hindre problemet.

Svindel ved omsetning av klimakvoter er i utgangspunktet en enkel form for merverdiavgiftssvindel; selger oppkrever på ordinært vis merverdiavgift fra kjøper, men unnlater å innberette denne omsetningen i avgiftsoppgjøret til staten, eventuelt at den innberettes, men ikke blir innbetalt. Bakgrunnen for at kvotesystemet rammes er at klimakvoter handles raskt og har høy verdi. Dette gjør at det på kort tid kan genereres store summer oppkrevd avgift før svindlerne forsvinner uten at oppkrevd merverdiavgift innbetales til staten.

Norge er tilknyttet EUs kvotehandelssystem og har på dette området liknende merverdiavgiftsregler som EU. Etter hvert som flere land motvirker svindelmulighetene gjennom regelendringer, øker risikoen for at slik svindel kan flytte til Norge. Finansdepartementet mener det er viktig at det gjennomføres tiltak så snart som mulig for å demme opp for svindel også her i landet. Det beste virkemiddelet er å endre oppkrevningsmetoden slik at det blir kjøper av kvotene som skal beregne og betale merverdiavgift. Dette

tiltaket krever lovendringer. I dag følges de alminnelige reglene hvor det er selger som beregner og betaler merverdiavgift.

Etter departementets vurderinger er det viktig å få en lovendring på plass raskt. Forslaget har derfor ikke vært på høring, da en høring ville vanskeliggjort gjennomføringen og svekket tiltakets effektivitet.

På denne bakgrunn foreslår departementet, som et hasteforslag uten forutgående høring, at ved innenlands omsetning av klimakvoter til næringsdrivende og offentlig virksomhet skal kjøper ha ansvaret for å beregne og betale merverdiavgift, jf. forslag til endring i merverdiavgiftsloven § 11-1 annet ledd, forslag til § 11-4 første ledd nytt tredje punktum og forslag til endring i § 15-6 annet ledd. Forslaget vil ikke medføre noen endringer ved omsetning av klimakvoter til andre enn næringsdrivende og offentlig virksomhet. Merverdiavgift av slik omsetning skal fortsatt beregnes og betales av selgeren.

I proposisjonen er det nærmere redegjort for kvotesystemet, merverdiavgiftsregelverket og departementets vurderinger og forslag.

Forslaget skal demme opp for tap av merverdiavgiftsinntekter for staten. Forslaget vil kun omfatte virksomheter som omsetter klimakvoter og antas å ha små konsekvenser for disse.

Forslaget må antas å ha mindre administrative konsekvenser for næringsdrivende. At kjøper skal beregne og betale merverdiavgift må antas å utgjøre en viss administrativ byrde knyttet til omlegging av rutiner. Dette gjelder særlig mottakere av klimakvoter som ikke er avgiftssubjekt i merverdiavgiftslovens forstand. Det vises imidlertid til at denne subjektretsen allerede i dag må beregne og betale merverdiavgift på kjøp av fjernleverbare tjenester utenfor merverdiavgiftsområdet. Videre vil forslaget kun berøre aktører som driver innenlands kjøp og salg av klimakvoter.

Regelendringene vil medføre at det må foretas mindre justeringer av omsetningsoppgaven og vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for skatteetaten.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Thomas Breen, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Leirstein, Jørund Rytman, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Abid Q. Raja, viser til at bakgrunnen for lovforslaget er mistanke om momssvindel ved handel med klimakvoter. Komiteen viser til at lovforslaget ikke er sendt på høring med bakgrunn i at departementet ser det som viktig å få vedtatt lovendringer som skal motvirke momssvindel ved handel med klimakvoter så snart som mulig. Komiteen viser til at EUs CO₂-kvotemarked er estimert til årlig å utgjøre over 720 mrd. kroner og at det er avdekket momssvindel innenfor dette markedet som ifølge Europol kan ha resultert i momstap for medlemslandene på om lag fem mrd. euro (om lag førti mrd. NOK). Komiteen merker seg at EU-kommisjonen har fremsatt et hasteforslag om endringer i merverdiavgiftsdirektivet som et tiltak for å forhindre denne type momssvindel, og at flere medlemsland, blant dem Danmark, har fulgt opp med egne tiltak.

Komiteen viser til at kvotemarkedet for utslipp av klimagassen CO₂ kjennetegnes ved svært rask omsetning av utslippsrettigheter, og at svindel foretas ved at selger oppkrever utgående merverdiavgift ved innenlands salg av kvoter uten å betale avgiften til staten. Gjennom innførsel av slike kvoter kan selger være i besittelse av slike kvoter uten at det har skjedd en faktisk betaling av inngående merverdiavgift, samtidig som utgående merverdiavgift er oppkrevd, og inngående merverdiavgift på kjøpers hånd vil kunne være fradragsberettiget dersom kvotene er til bruk i avgiftspliktig virksomhet. Komiteen vil understreke betydningen merverdiavgiftssystemet har for finansieringen av statens utgifter, og at det er et uttalt politisk mål å øke satsingen på tiltak som skal hindre skatte- og avgiftsunndragelser. Komiteen vil vise til at den betydelige svindelen som er avdekket innenfor EUs CO₂-kvotemarked, som Norge er

tilknyttet, er svært uheldig i så måte. Komiteen er derfor enig i behovet for et regelverk som effektivt forhindrer muligheten til slik momssvindel.

Komiteen viser til at det som et hasteforslag foreslås at kjøper skal ha ansvaret for å beregne og betale merverdiavgift ved innenlands omsetning av klimakvoter til næringsdrivende og offentlig virksomhet. Komiteen støtter lovforslaget og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endringer i lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven)

I

I lov 19. juni 2009 nr. 58 om merverdiavgift (merverdiavgiftsloven) gjøres følgende endringer:

§ 11-1 annet skal lyde:

(2) Ved omsetning av klimakvoter til næringsdrivende eller offentlig virksomhet skal mottakeren av tjenestene beregne og betale merverdiavgift. Mottakere som er næringsdrivende eller offentlig virksomhet, men ikke avgiftssubjekt, skal beregne og betale merverdiavgift først når de samlede kjøp for en termin overstiger 2000 kroner, merverdiavgift ikke medregnet.

Nåværende annet og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

§ 11-4 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Dette gjelder også merverdiavgift oppgitt når mottakeren plikter å beregne og betale merverdiavgift etter § 11-1 annet ledd.

Overskriften til § 15-6 skal lyde:

§ 15-6 Særskilt omsetningsoppgave mv. for mottakere av fjernleverbare tjenester og mottakere av klimakvoter

§ 15-6 annet ledd skal lyde:

(2) Mottakere av klimakvoter som plikter å beregne merverdiavgift etter § 11-1 annet ledd annet punktum, skal levere særskilt omsetningsoppgave som viser vederlaget for tjenesten, omregnet til nor-

ske kroner, og beregnet merverdiavgift. Beløpene avrundes nedover til nærmeste hele krone.

II
Endringsloven trer i kraft straks.

Nåværende § 15-6 annet og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

Oslo, i finanskomiteen, den 18. mars 2010

Torgeir Micaelsen
leder

Dag Ole Teigen
ordfører

